

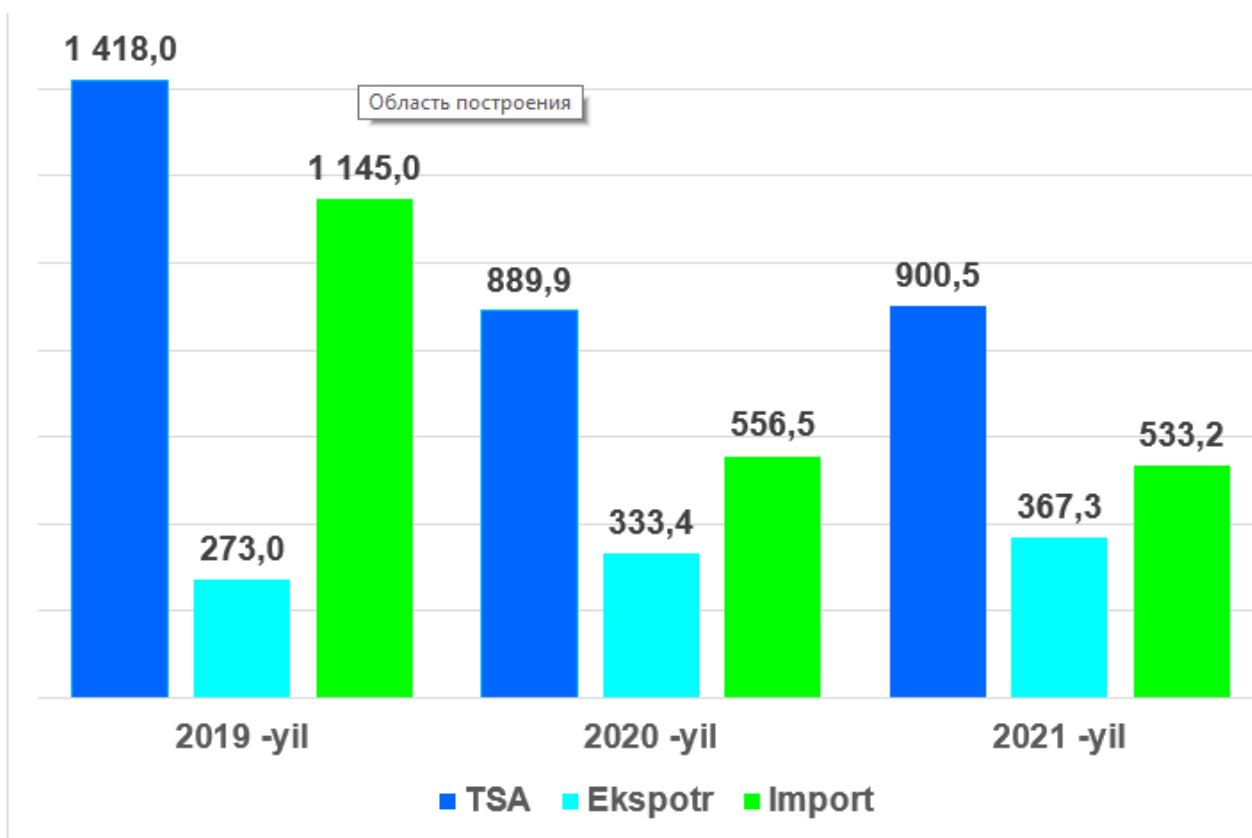
NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2021- yil yanvar-sentabr oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2021- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 900,5 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020- yilning mos davriga nisbatan 101,2 % ni tashkil etdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

Navoiy viloyati, jahonning 65 ta mamlakatlar bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Kanada (18,0 %), Rossiya Federatsiyasida (16,5 %), Xitoy Xalq Respublikasida (15,8 %), AQShda (10,3 %) va Litvada (8,4 %) qayd etilgan.

**NAVOIY VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI
ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR
(2021- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)**

Davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Kanada	162,0	157,3	4,7	18,0
Rossiya Federatsiyasi	148,3	41,3	107,0	16,5
Xitoy Xalq Respublikasi	142,0	71,3	70,7	15,8
AQSh	92,8	0,7	92,1	10,3
Litva	76,0	12,0	64,0	8,4
Turkiya	58,4	28,2	30,2	6,5
Qozog'iston	50,3	11,2	40,1	5,7
Chexiya Respublikasi	20,5	0,3	20,2	2,3
Koreya Respublikasi	19,8	0,1	19,7	2,2
Turkmaniston	19,7	17,6	2,1	2,2

So'nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishda, eksportni qo'llab-quvvatlash, import o'rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida, eksport tarkibida sezilarli o'zgarishga erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, qo'shni davlatlar Qozog'iston va Turkmaniston bilan TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Qozog'iston, Turkmaniston, Afg'oniston va Qirg'iz Respublikasi bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda.

Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Kanada, Rossiya Federatsiyasi, Xitoy Xalq Respublikasi, AQSh, Litva, Turkiya, Chexiya Respublikasi va Koreya Respublikasi hissasiga to'g'ri kelgan.

**NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI HAJMI
(2021- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)**

	Jami	2020- yilning mos davriga nisbatan o'zgarish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan ulushi, %
Tashqi savdo aylanmasi	900,5	101,2	100,0
MDH davlatlari	246,4	106,9	27,4
Boshqa davlatlar	654,1	99,2	72,6

**NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR BO'YICHA
TASHQI SAVDO AYLANMASI HAJMI
(2021- yil yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)**

Tuman va shahar nomi	Tashqi savdo aylanmasi hajmi	2020- yilning mos davriga nisbatan o'zgarish sur'ati, % da
Navoiy viloyati	900 556,4	101,2
Navoiy sh.	579 313,7	104,8
Zarafshon sh.	10 967,4	23,6
<i>tumanlar:</i>		
Karmana	210 541,6	118,1
Konimex	1 700,0	40,7
Qiziltepa	16 934,9	50,6
Navbahor	21 091,1	71,2
Nurota	9 190,0	107,2
Tomdi	4 216,1	2,9 b.
Uchquduq	4 135,1	2,5 b.
Xatirchi	34 626,1	2,6 b.
Bo'linmaydigan hajm	7 840,4	-

2021- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasi hajmi 900,5 mln. AQSh dollarini 2020- yilning mos davriga nisbatan 101,2 % ni tashkil qilmoqda.

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan to'rtta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Kanada (152,6 mln. AQSh dollari), Turkmaniston (15,5 mln. AQSh dollari), Afg'oniston (6,7 mln. AQSh dollari) va Singapur (5,6 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 16 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**NAVOIY VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN
TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI**
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
Kanada	0,5	102,5	162,0
Eksport	0,4	101,1	157,3
Import	0,1	1,4	4,7
Saldo	0,3	99,7	152,6
Rossiya Federatsiyasi	140,9	121,2	148,3
Eksport	28,7	30,5	41,3
Import	112,2	90,7	107,0
Saldo	-83,5	-60,2	-65,7
Xitoy Xalq Respublikasi	238,2	130,9	142,0
Eksport	61,1	28,8	71,3
Import	177,1	102,1	70,7
Saldo	-116,0	-73,3	0,6
AQSh	27,8	46,1	92,8
Eksport	0,1	0,1	0,7
Import	27,7	46,0	92,1
Saldo	-27,6	-45,9	-91,4
Litva	8,8	67,4	76,0
Eksport	3,6	3,0	12,0
Import	5,2	64,4	64,0
Saldo	-1,6	-61,4	-52,0
Turkiya	84,4	50,6	58,4
Eksport	14,1	22,6	28,2
Import	70,3	28,0	30,2
Saldo	-56,2	-5,4	-2,0
Qozog'iston	54,2	44,2	50,3
Eksport	5,9	5,8	11,2
Import	48,3	38,4	40,1
Saldo	-42,4	-32,6	-28,9

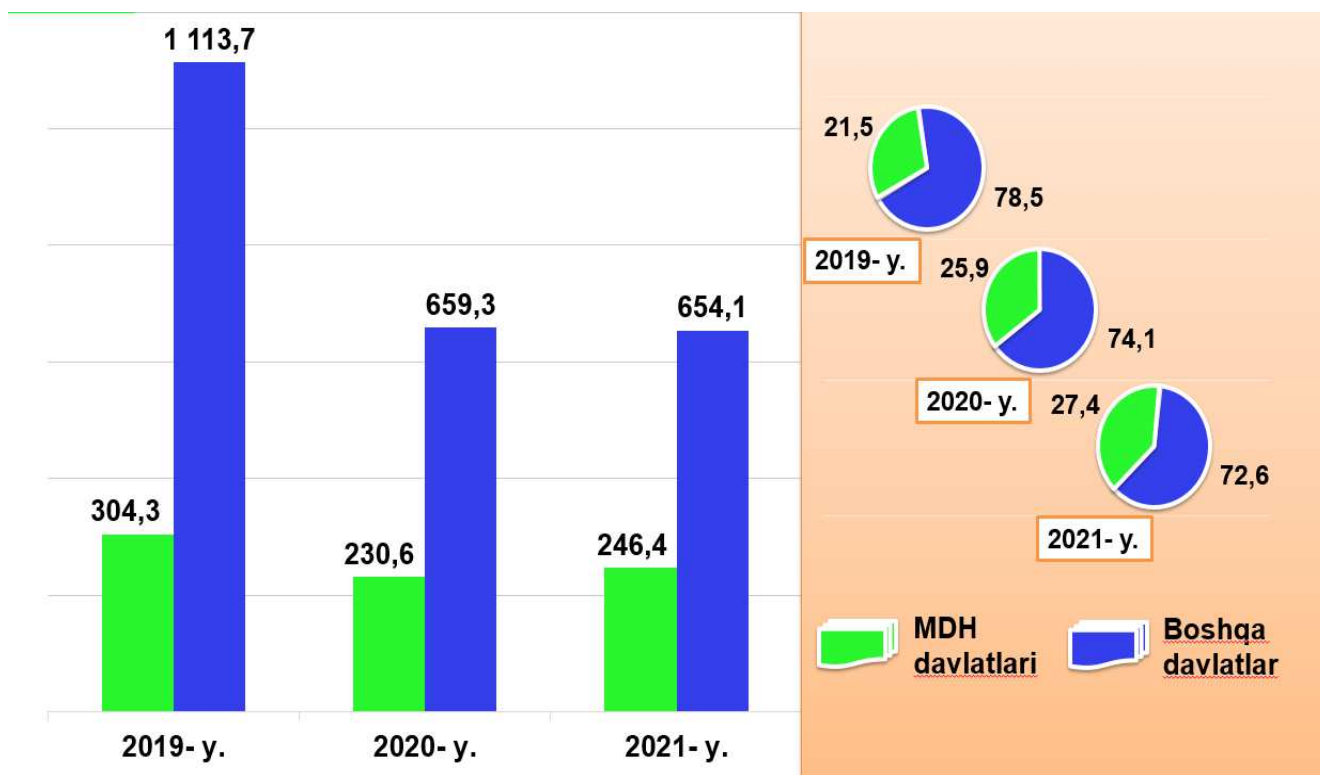
Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
Chexiya Respublikasi	18,3	7,8	20,5
Eksport	1,5	0,1	0,3
Import	16,8	7,7	20,2
Saldo	-15,3	-7,6	-19,9
Koreya Respublikasi	83,5	44,0	19,8
Eksport	0,1	0,1	0,1
Import	83,4	43,9	19,7
Saldo	-83,3	-43,8	-19,6
Turkmaniston	11,0	15,5	19,7
Eksport	2,8	14,9	17,6
Import	8,2	0,6	2,1
Saldo	-5,4	14,3	15,5
Yaponiya	136,5	20,4	16,5
Eksport	6,6	0,2	-
Import	129,9	20,2	16,5
Saldo	-123,3	-20,0	-16,5
Ukraina	2,4	12,3	14,9
Eksport	1,5	1,7	1,2
Import	0,9	10,6	13,7
Saldo	0,6	-8,9	-12,5
Germaniya	158,4	46,7	11,2
Eksport	0,6	0,2	-
Import	157,8	46,5	11,2
Saldo	-157,2	-46,3	-11,2
Eron Islom Respublikasi	3,4	3,1	7,9
Eksport	1,8	-	1,6
Import	1,6	3,1	6,3
Saldo	0,2	-3,1	-4,7

Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
Afg'oniston	1,2	1,1	6,7
Eksport	1,2	1,1	6,7
Import	-	-	-
Saldo	1,2	1,1	6,7
Italiya	86,8	10,1	6,5
Eksport	-	-	-
Import	86,8	10,1	6,5
Saldo	-86,8	-10,1	-6,5
Belarus Respublikasi	77,6	0,7	6,3
Eksport	0,4	0,4	1,2
Import	77,2	0,3	5,1
Saldo	-76,8	0,1	-3,9
Singapur	1,7	3,9	5,6
Eksport	0,6	3,7	5,6
Import	1,1	0,2	-
Saldo	-0,5	3,5	5,6
Buyuk Britaniya BQ va Shimoliy Irlandiya	6,2	4,3	4,0
Eksport	-	0,6	-
Import	6,2	3,7	4,0
Saldo	-6,2	-3,1	-4,0
Qirg'iz Respublikasi	16,8	35,2	4,0
Eksport	16,5	34,8	3,6
Import	0,3	0,4	0,4
Saldo	16,2	34,4	3,2

Tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2021- yil yanvar-sentabr oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 27,4 % ni tashkil etdi.

NAVOIY VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Boshqa xorijiy davlatlarning tashqi savdo aylanmasi 2021- yil yanvar-sentabr oylarida 2020- yilning shu davriga nisbatan 99,2 % ni, jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 72,6 % ni tashkil etdi.

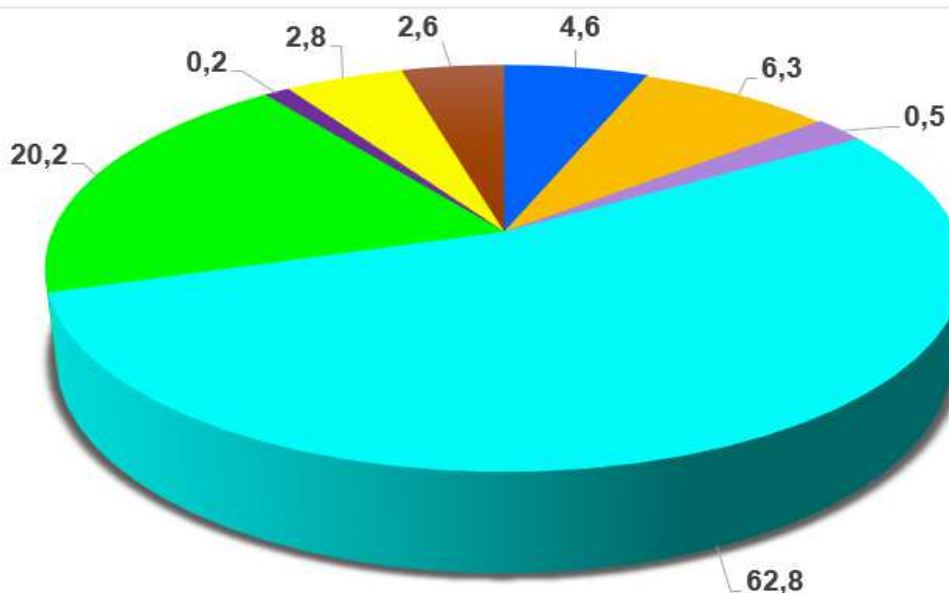
NAVOIY VILOYATINING EKSPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

Hisobot davrida tovarlar va xizmatlar eksporti bilan shug'ullanuvchi xo'jalik yurituvchi subyektlarning eksport hajmi 367,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. 2020- yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 110,2 % ni tashkil etdi.

Eksport tarkibida asosan katta ulush kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (62,8 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (20,2 %), nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari (6,3 %) hissasiga tog'ri kelmoqda.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar - 4,6 %
- Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari - 6,3 %
- Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar - 0,5 %
- Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar - 62,8 %
- Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari - 20,2 %
- Mashinalar va transport asbob-uskunolari - 0,2 %
- Turli xil tayyor buyumlar - 2,8 %
- Xizmatlar - 2,6 %

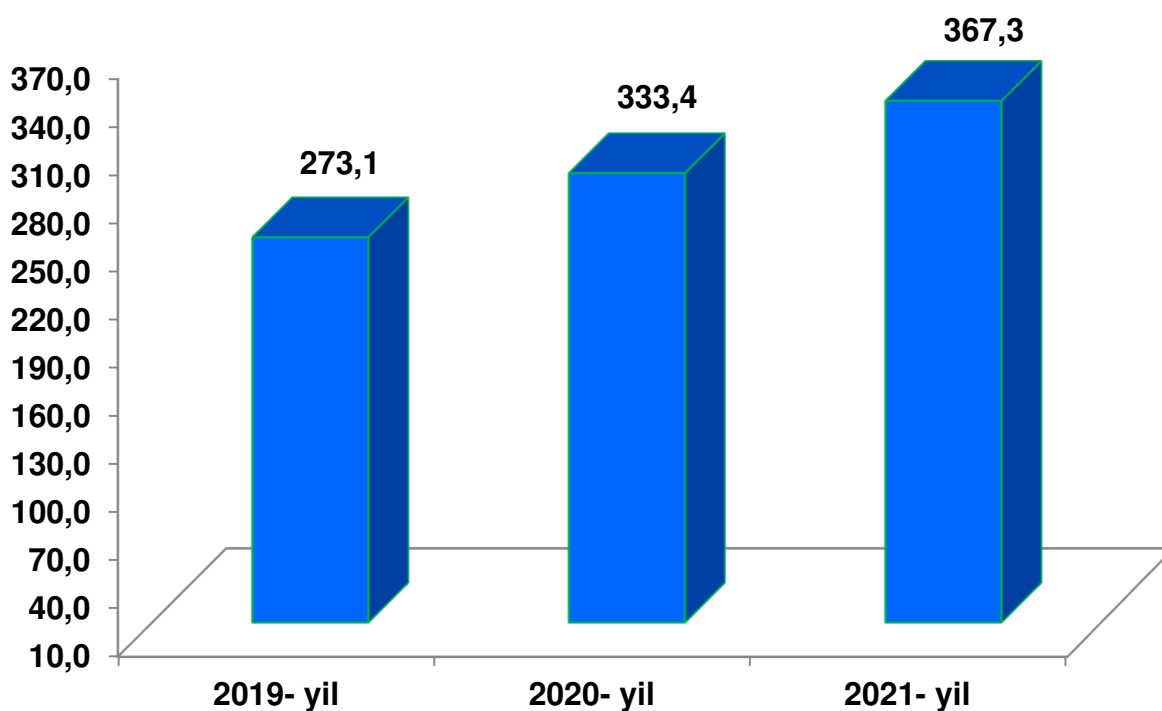
MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2021- yil yanvar-sentabr)

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	Mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da	Mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da	Mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami eksport	367,3	110,2	100,0	77,8	86,9	100,0	289,5	118,7	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	17,0	159,6	4,6	7,0	81,1	9,0	10,0	4,9 b.	3,5
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	23,0	88,5	6,3	19,9	82,0	25,6	3,1	182,7	1,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,8	109,4	0,5	0,4	2,8 b.	0,5	1,4	95,1	0,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	230,7	102,0	62,8	15,3	92,1	19,6	215,4	102,7	74,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	74,3	154,2	20,2	20,5	80,5	26,4	53,8	2,4 b.	18,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	0,7	28,7	0,2	0,1	44,7	0,1	0,6	27,3	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	10,1	73,7	2,8	10,0	74,4	12,9	0,1	37,2	0,1
Xizmatlar	9,7	2,2 b.	2,6	4,6	6,3 b.	5,9	5,1	136,1	1,7

2021- yilning yanvar-sentabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida 2020- yilning mos davriga nisbatan sezilarli o'zgarishlar qayd etildi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2020- yilning mos davriga nisbatan xizmatlar, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari, mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlarning eksport tarkibida o'sish kuzatildi.

NAVOIY VILOYATINING EKSPORT HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Navoiy viloyatida 2021- yil yanvar-sentabr oylarida eksport hajmi 367,3 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-sentabr, % da)

XSST tarkibi	2019- y.	2020- y.	2021- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	8,5	3,2	4,6
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	6,0	7,8	6,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,1	0,5	0,5
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	64,6	67,8	62,8
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	13,0	14,5	20,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	3,4	0,8	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	0,4	4,1	2,8
Xizmatlar	3,0	1,3	2,6

2021- yil yanvar-sentabr oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, so'nggi uch yil davomida eksport tarkibi dinamikasida asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari ulushi 7,2 punktga oshib, 20,2 % ni, turli xil tayyor buyumlar 2,4 punktga oshib, 2,8 % ni tashkil etdi.

NAVOIY VILOYATINING HUDUDLAR BO'YICHA EKSPORT HAJMI
(2021- yil yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Tuman va shahar nomi	Eksport hajmi	2020- yilning mos davriga nisbatan o'zgarish sur'ati, % da
Navoiy viloyati	367 332,9	110,2
Navoiy sh.	272 419,5	109,7
Zarafshon sh.	2 992,7	114,6
<i>tumanlar:</i>		
Karmana	32 062,5	129,3
Konimex	196,2	20,0
Qiziltepa	10 130,6	44,8
Navbahor	14 634,1	78,2
Nurota	3 682,5	2,2 b.
Tomdi	812,9	150,9
Uchquduq	1 342,6	122,2
Xatirchi	27 476,2	3,9 b.
Bo'linmaydigan hajm	1 583,1	-

2021- yil yanvar-sentabr oylarida eksport hajmi 367,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020- yilning mos davriga nisbatan 110,2 % kuzatildi.

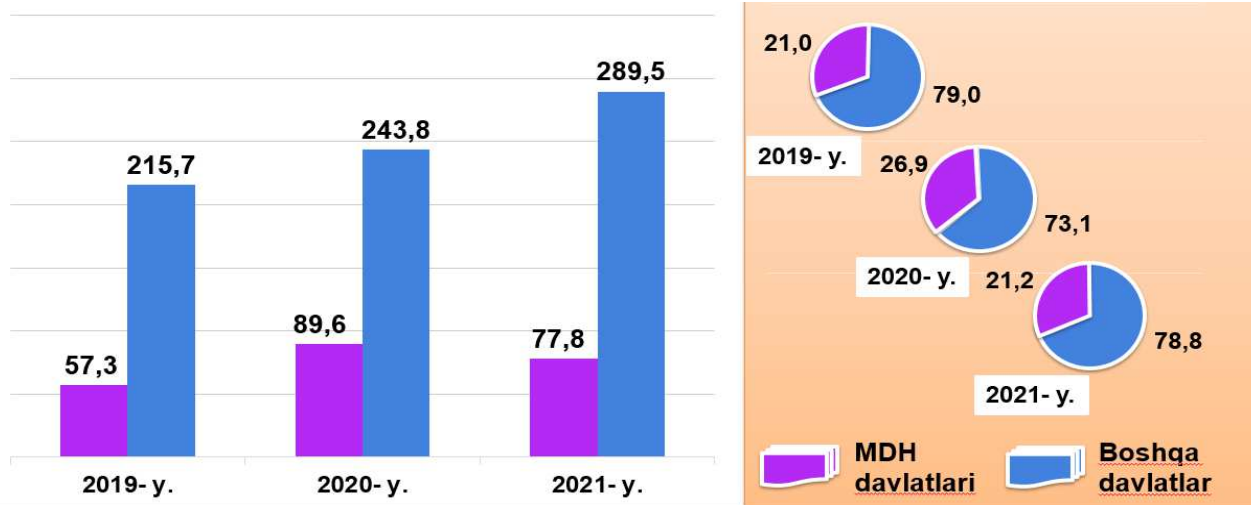

NAVOIY VILOYATINING EKSPORT HAJMI
(2021- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

	Jami	2020- yilning mos davriga nisbatan o'zgarish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan ulushi, %
Eksport hajmi	367,3	110,2	100,0
MDH davlatlari	77,8	86,9	21,2
Boshqa davlatlar	289,5	118,7	78,8

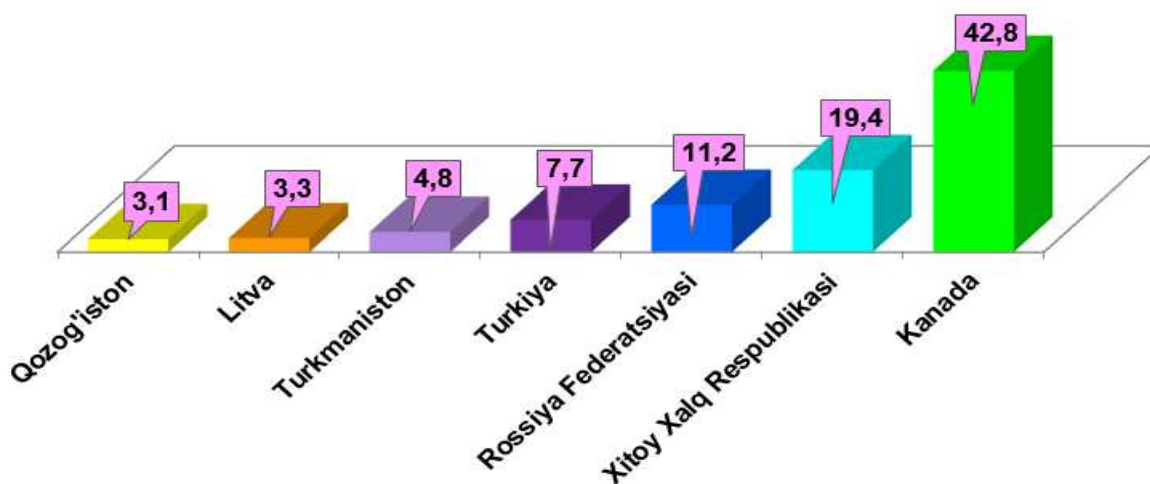
MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan eksport ulushining dinamikasi joriy davrda ushbu ko'rsatkich 21,2 va 78,8 % ni tashkil etdi.

NAVOIY VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2021- yil yanvar-sentabr, % da)

2021- yilning yanvar-sentabr oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Kanada (eksport umumiy hajmining 42,8 %), Xitoy Xalq Respublikasi (19,4 %), Rossiya Federatsiyasi (11,2 %), Turkiya (7,7 %), Turkmaniston (4,8 %), Litva (3,3 %) va Qozog'iston (3,1 %) davlatlari saqlanib qolmoqda, hamda ularning jami eksportdagi ulushi 92,3 % ni tashkil etmoqda.

Tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha yettita asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasi bir pog'onaga tushishi hisobiga, Kanada eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Jumladan, hisobot davrida tovarlar va xizmatlar eksportida ishtirok etgan davlatlar soni 36 tani tashkil etdi.

**NAVOIY VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI
(yanvar-sentabr)**

Davlatlar	Ming AQSh dollari		2020- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, % da	O'рни
	2020- y.	2021- y.		
Kanada	101 091,9	157 290,6	155,6	1
Xitoy Xalq Respublikasi	28 844,9	71 334,5	2,5 b.	2
Rossiya Federatsiyasi	30 473,5	41 307,8	135,6	3
Turkiya	22 610,7	28 237,3	124,9	4
Turkmaniston	14 923,3	17 630,0	118,1	5
Litva	2 990,6	12 032,0	4,0 b.	6
Qozog'iston	5 842,7	11 249,4	192,5	7
Afg'oniston	1 106,7	6 737,1	6,1 b.	8
Singapur	3 702,9	5 569,9	150,4	9
Qirg'iz Respublikasi	34 777,6	3 606,6	10,4	10
Pokiston	510,1	1 751,3	3,4 b.	11
Eron Islom Respublikasi	-	1 595,6	-	12
Tojikiston	734,8	1 538,3	2,1 b.	13
BAA	987,8	1 310,9	132,7	14
Belarus Respublikasi	367,1	1 223,1	3,3 b.	15
Ukraina	1 697,0	1 206,5	71,1	16
AQSh	90,0	658,7	7,3 b.	17
Polsha	528,1	498,9	94,5	18
Vetnam	-	480,1	-	19
Chexiya Respublikasi	82,6	271,5	3,3 b.	20

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hamda asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari kiradi.

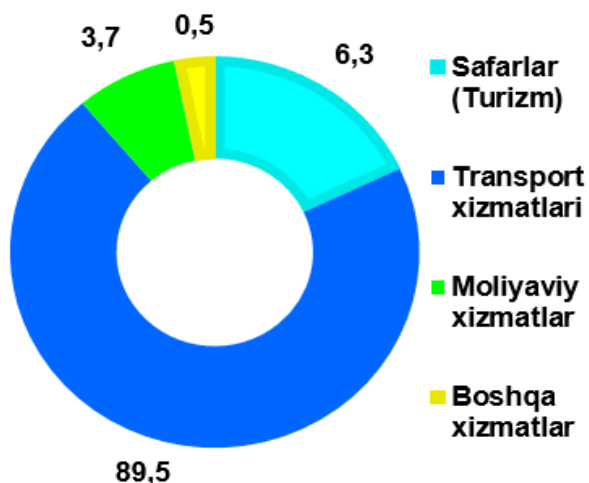

NAVOIY VILOYATINING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2021- yil yanvar-sentabr, mln AQSh dollari)

	Kanada		Xitoy Xalq Respublikasi		Rossiya Federatsiyasi		Turkiya	
	2020- y.	2021- y.	2020- y.	2021- y.	2020- y.	2021- y.	2020- y.	2021- y.
Jami eksport	101,1	157,3	28,8	71,3	30,5	41,3	22,6	28,2
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	-	-	0,1	0,1	2,8	1,1	0,1	-
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	-	-	1,0	0,5	11,9	15,8	0,6	1,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	-	-	0,1	-	0,1	0,4	1,1	1,2
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	100,7	156,3	21,6	58,6	0,1	-	9,0	0,5
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	0,4	1,0	4,0	12,0	14,1	11,8	9,7	21,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	-	-	2,0	0,1	-	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	-	-	-	-	0,8	7,7	0,1	-
Xizmatlar	-	-	-	-	0,7	4,5	2,0	3,1

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

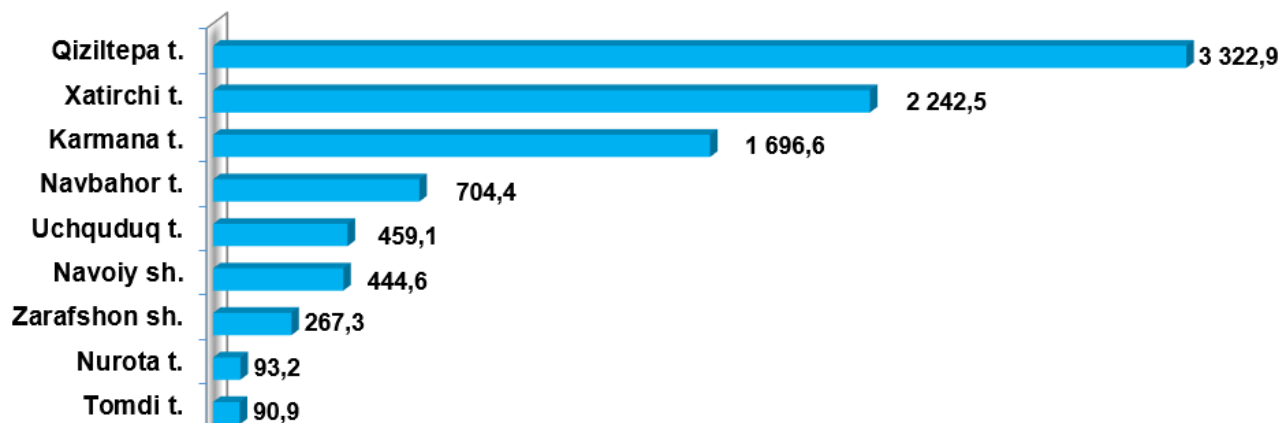

Xizmatlar eksporti hajmi 9,7 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 2,6 % ini tashkil etib, 2020- yilning mos davriga nisbatan 2,2 martaga oshdi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari (89,5 %), safarlar (turizm xizmatlari) (6,3 %), moliyaviy xizmatlar (3,7 %), va boshqa xizmatlar (0,5 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI
(2021- yil yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 9 321,5 ming AQSh dollar qiymatli 13 171,2 tonnadan ortiq meva-sabzavot eksport qilingan hamda 2020- yilning mos davriga nisbatan 113,9 % ni tashkil qildi. Meva-sabzavot mahsulotlari va ularni qayta ishlash jami eksport hajmida 2,5 % ni tashkil etmoqda. Shundan salmog'i yirik hududlarda meva-sabzavot mahsulotlari va ularni qayta ishlash eksporti hajmi Qiziltepa tumanida 3 322,9 ming AQSh dollarini, Xatirchi tumanida 2 242,5 ming AQSh dollarini, Karmana tumanida 1 696,6 ming AQSh dollarini, Navbahor tumanida 704,4 ming AQSh dollarini va Uchquduq tumanida 459,1 ming AQSh dollarini tashkil etmoqda.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qozog'iston (38,2 %), Pokiston (18,8 %), Eron Islom Respublikasi (13,3 %) va Belarus Respublikasi (8,3 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

**MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI
(yanvar-sentabr)**

Davlatlar	2020- yil			2021- yil		
	Tonna	Ming AQSh dollari	Ulushi*, % da	Tonna	Ming AQSh dollari	Ulushi*, % da
Qozog'iston	1 653,1	870,4	10,6	7 862,0	3 557,7	38,2
Pokiston	48,0	72,0	0,9	536,0	1 751,0	18,8
Eron Islom Respublikasi	-	-	-	1 228,0	1 238,9	13,3
Belarus Respublikasi	660,2	336,4	4,1	1 179,0	768,0	8,3
Qirg'iz Respublikasi	1 498,9	3 625,0	44,3	605,0	710,4	7,6
Afg'oniston	521,8	118,2	1,4	727,1	589,6	6,3
Rossiya Federatsiyasi	3 895,9	2 591,4	31,7	174,4	254,1	2,7
Iroq	280,1	212,7	2,6	158,9	171,8	1,8
Xitoy Xalq Respublikasi	51,2	50,4	0,6	153,6	150,2	1,6
Estoniya	108,0	20,2	0,3	232,0	42,9	0,5
Latviya	173,4	23,3	0,3	220,8	36,2	0,4
Ukraina	59,6	32,7	0,4	51,9	31,6	0,3
Turkmaniston	40,2	47,1	0,6	21,6	14,6	0,2
Litva	-	-	-	20,7	3,3	0,03
BAA	12,4	43,6	0,5	0,2	1,2	0,01
Boshqa davlatlar	129,5	138,1	1,7	-	-	-

*-qiymat ifodasida

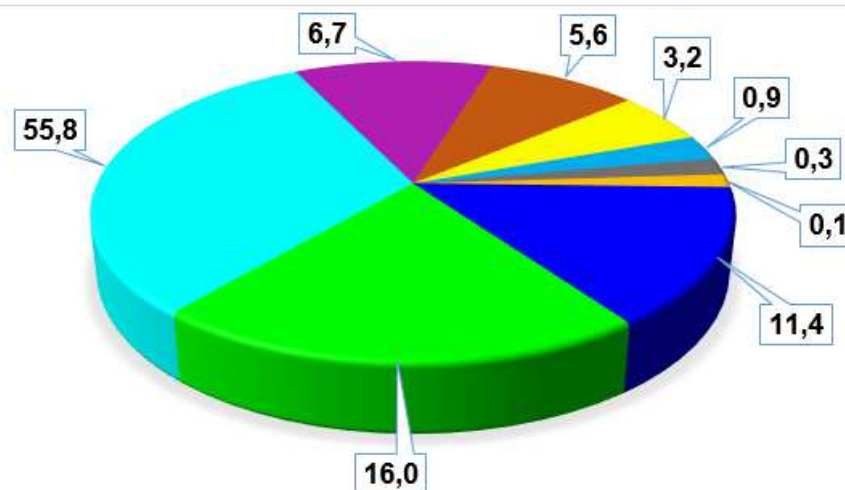
NAVOIY VILOYATINING IMPORTI (2021- yil yanvar-sentabr)

2021- yil yanvar-sentabr oylarida import hajmi 533,2 mln. AQSh dollarini va 2020- yilning mos davriga nisbatan 95,8 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (55,8 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (16,0 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,4 %) ga to'g'ri keldi.

XSST BO'LIMI BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-sentabr, ulushi, % da)

- Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar - 3,2 %
- Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari - 0,9 %
- Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar - 0,3 %
- Hayvonlar va o'simliklar moylari, yog'lar va mumlar - 0,1 %
- Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar - 11,4 %
- Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari - 16,0 %
- Mashinalar va transport asbob-uskunalari - 55,8 %
- Turli xil tayyor buyumlar - 6,7 %
- Xizmatlar - 5,6 %

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi 503,5 mln. AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 29,7 mln. AQSh dollariga yetdi.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2021- yil yanvar-sentabr)

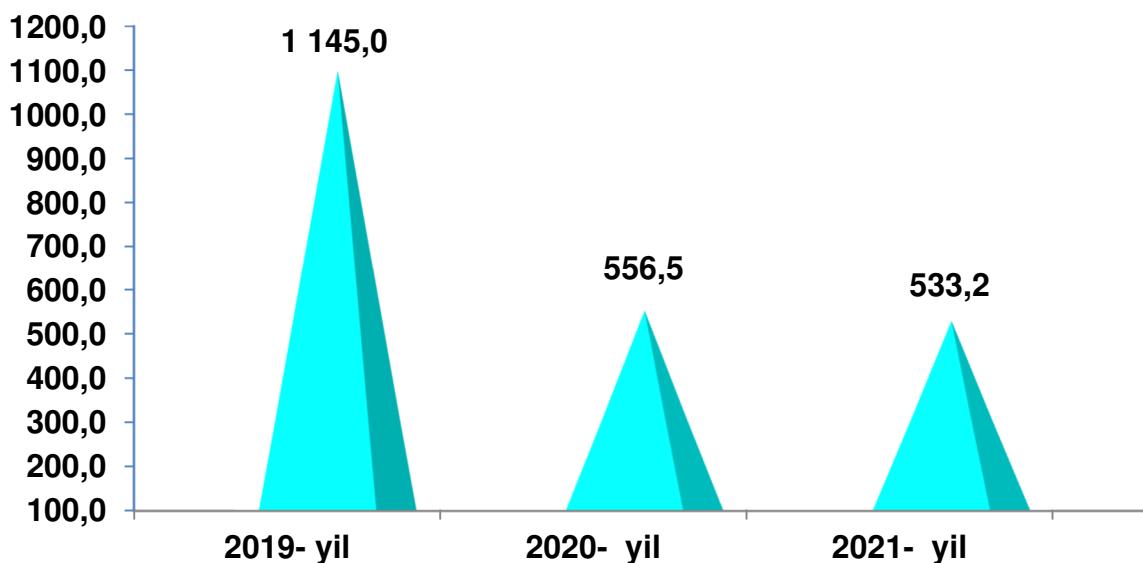
XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	Mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da	Mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da	Mln. AQSh dollari	O'tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami import	533,2	95,8	100,0	168,6	119,6	100,0	364,6	87,7	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	17,2	2,4 b.	3,2	15,1	3,4 b.	9,0	2,1	76,4	0,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	4,9	147,1	0,9	2,3	167,1	1,4	2,6	133,3	0,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1,5	3,8 b.	0,3	1,0	11,1 b.	0,6	0,5	157,5	0,1
Hayvonlar va o'simliklar moylari, yog'lar va mumlar	0,3	4,7 b.	0,1	0,2	3,7 b.	0,1	0,1	53,2 b.	0,02
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	60,8	94,1	11,4	13,5	100,8	8,0	47,3	92,3	13,0
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	85,4	119,6	16,0	72,6	159,6	43,0	12,8	49,4	3,5
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	297,7	85,0	55,8	31,3	55,5	18,6	266,4	90,6	73,1
Turli xil tayyor buyumlar	35,7	113,1	6,7	27,4	181,9	16,2	8,3	50,2	2,3
Xizmatlar	29,7	107,8	5,6	5,2	111,4	3,1	24,5	107,1	6,7

Importning eng katta ulushi, mashinalar va transport asbob-uskunalari (55,8 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (16,0 %), kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (11,4 %), shuningdek MDH mamlakatlarida asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (43,0 %), mashinalar va transport asbob-uskunalari (18,6 %) ga to'g'ri keldi, boshqa xorijiy mamlakatlarga ham eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (73,1 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (13,0 %) hissasiga to'g'ri keladi.

Joriy davrda import qilinadigan tovar va xizmatlarning umumiy hajmining tuzilishini tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, 2020- yilning mos davriga nisbatan hayvonlar va o'simliklar moylari (4,7 b. %), mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (3,8 b. %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (2,4 b. %), nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari (47,1 %), asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari (19,6 %), turli xil tayyor buyumlar (13,1 %), xizmatlar (7,8 %) o'sgan.

NAVOIY VILOYATINING IMPORT HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

Navoiy viloyatida 2021- yil yanvar-sentabr oylarida import hajmi 533,2 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI DINAMIKASI
(yanvar-sentabr, ulush, % da)

XSST tarkibi	2019- y.	2020- y.	2021- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	0,9	1,3	3,2
Ichimliklar va tamaki	0,2	-	-
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	0,4	0,6	0,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,6	0,1	0,3
Hayvonlar va o'simliklar moylari, yog'lar va mumlar	-	-	0,1
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	6,0	11,6	11,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari	13,7	12,8	16,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	70,5	63,0	55,8
Turli xil tayyor buyumlar	6,5	5,6	6,7
Xizmatlar	1,2	5,0	5,6

2021- yil yanvar-sentabr oylarida import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlarida 2020- yilning mos davriga nisbatan importning ulushi 12,8 % dan 16,0 % gacha, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlarda importning ulushi 1,3 % dan 3,2 % gacha, turli xil tayyor buyumlarda esa 5,6 % dan 6,7 % gacha o'sdi.

NAVOIY VILOYATINING HUDUDLARI BO'YICHA IMPORT HAJMI
(2021- yil yanvar-sentabr, ming AQSh dollari)

Tuman va shahar nomi	Import hajmi	2020- yilning mos davriga nisbatan o'zgarish sur'ati, % da
Navoiy viloyati	533 223,5	95,8
Navoiy sh.	306 894,2	100,9
Zarafshon sh.	7 974,7	18,2
<i>tumanlar:</i>		
Karmana	178 479,1	116,3
Konimex	1 503,8	47,1
Qiziltepa	6 804,3	62,8
Navbahor	6 457,0	59,1
Nurota	5 507,5	79,6
Tomdi	3 403,2	3,8 b.
Uchquduq	2 792,6	5,0 b.
Xatirchi	7 149,9	115,2
Bo'linmaydigan hajm	6 257,2	-

2021- yil yanvar-sentabr oylarida import hajmi 533,2 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2020- yilning mos davriga nisbatan 95,8 % ni tashkil etdi.

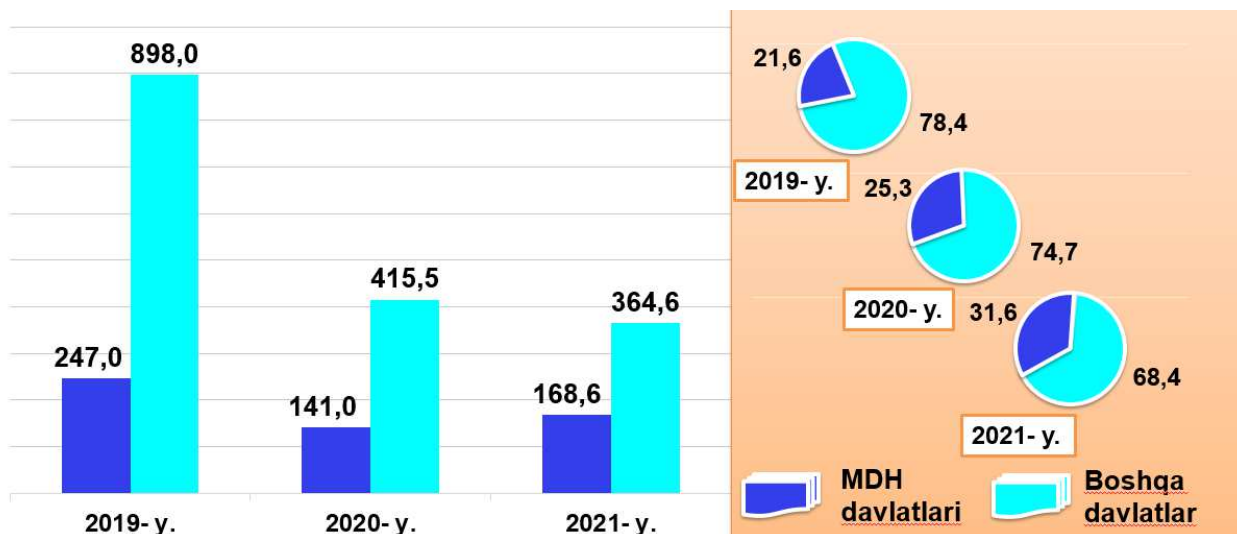
NAVOIY VILOYATINING IMPORT HAJMI
(2021- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari)

	Jami	2020- yilning mos davriga nisbatan o'zgarish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan ulushi, %
Import hajmi	533,2	95,8	100,0
MDH davlatlari	168,6	119,6	31,6
Boshqa davlatlar	364,6	87,7	68,4

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushining dinamikasi joriy davrda ushbu ko'rsatkich 31,6 va 68,4 % ni tashkil etdi.

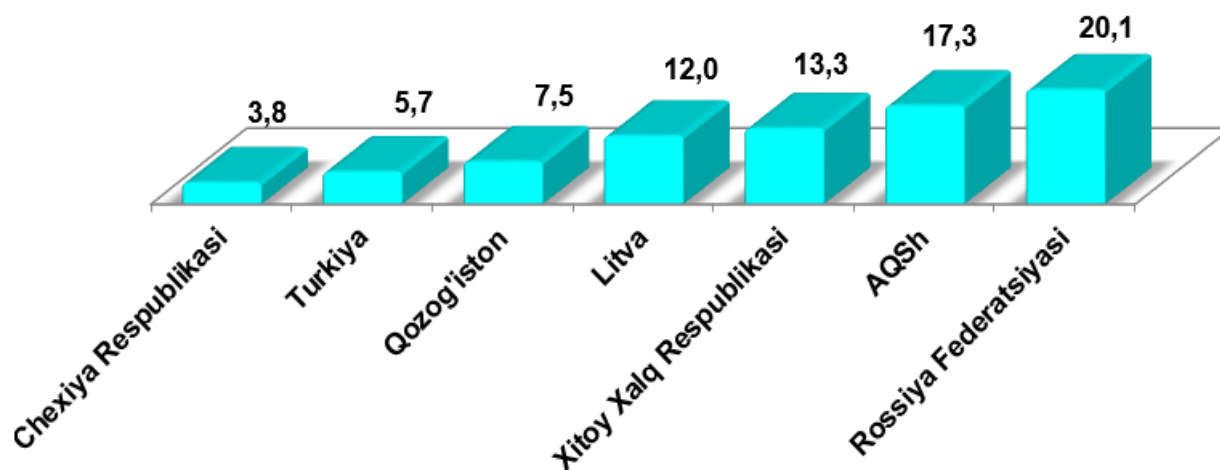
MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-sentabr, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Yetti yirik hamkor davlatlar (Rossiya Federatsiyasi, AQSh, Xitoy Xalq Respublikasi, Litva, Qozog'iston, Turkiya va Chexiya davlatlari) jami importning 79,7 % ini tashkil qiladi, bu 424,3 mln. AQSh dollarini tashkil etadi.

NAVOIY VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2021- yil yanvar-sentabr, % da)

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilangani sari va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Rossiya Federatsiyasi, AQSh, Xitoy Xalq Respublikasi va Litvadan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Rossiya Federatsiyasi umumiy import hajmida 20,1 % ulushi bilan AQSh davlatini 17,3 % ortda qoldirgan holda, birinchi o'rinni egalladi.

**TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-sentabr)**

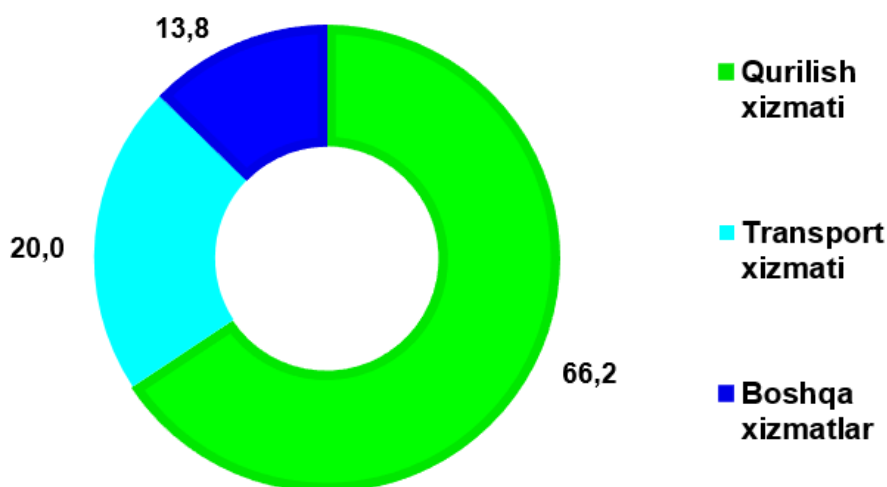
Davlatlar	Ming AQSh dollari		2020- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, % da	O'rni
	2020- y.	2021- y.		
Rossiya Federatsiyasi	90 652,7	107 025,5	118,1	1
AQSh	46 042,9	92 124,3	2,0 b.	2
Xitoy Xalq Respublikasi	102 074,5	70 677,7	69,2	3
Litva	64 446,4	63 992,2	99,3	4
Qozog'iston	38 435,7	40 102,4	104,3	5
Turkiya	28 004,4	30 160,4	107,7	6
Chexiya Respublikasi	7 712,1	20 236,8	2,6 b.	7
Koreya Respublikasi	43 873,9	19 664,1	44,8	8
Yaponiya	20 210,9	16 493,3	81,6	9
Ukraina	10 622,0	13 716,8	129,1	10
Germaniya	46 501,4	11 197,2	24,1	11
Italiya	10 058,0	6 503,7	64,7	12
Eron Islom Respublikasi	3 139,0	6 286,8	2,0 b.	13
Belarus Respublikasi	333,5	5 073,0	15,2 b.	14
Kanada	1 443,1	4 699,9	3,3 b.	15
Buyuk Britaniya BQ va Shimoliy Irlandiya	3 742,0	3 976,1	106,3	16
Estoniya	6 898,4	2 867,1	41,6	17
Fransiya	1 077,3	2 582,3	2,4 b.	18
Hindiston	2 881,6	2 529,1	87,8	19
Turkmaniston	562,4	2 075,0	3,7 b.	20

2021- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bo'yicha 61 ta davlatlar bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

2021- yil yanvar-sentabr oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 29,7 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 5,5 % ini tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan 107,8 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi qurilish xizmatlari (66,2 %) va transport xizmatlari (20,0 %) dan iborat bo'ldi.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2021- yanvar-sentabr, ulushi, % da)

Shu bilan, tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va dunyo mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib borayotgani yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Shuningdek, bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o'rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

Navoiy viloyati statistika boshqarmasi
Tashqi iqtisodiy faoliyat va
savdo statistikasi bo'limi
Tel.: (99879) 222-04-36